(باسى 1 ـ بەتتە)

قازىر اتقارىلىپ وتىرعان ولشەمنەن تومەن شينجياڭداعى 3 ميلليون 64 مىڭ 900 اۋىل ـ قىستاق كەدەي حالقى تۇگەلدەي كەدەيلىكتەن ارىلىپ، 3666 كەدەي قىستاق تۇگەل كەدەيلىك تىزىمنەن شىعارىلىپ، 35 كەدەي اۋدان تۇگەل كەدەيلىك قالپاعىن الىپ تاستاپ، شينجياڭنىڭ مۇلدە كەدەيلىك ماسەلەسى تاريحي شەشىمىن تاپتى.

قايتا كەدەيلەسۋدەن ساقتانۋدى قاداعالاۋ مەحانيزمى اقاۋسىز داندىرىلدى

"جۇبايىم ەكەۋىمىز اۋلاداعى دوعاشا جىلىجايدا ەگىنشىلىكپەن اينالىسىپ، كوكونىس ساتۋدان جىلىنا 15 مىڭ يۋان كىرىس كىرگىزەمىز. ٴۇيدىڭ جانىنا جاڭادان شاعىن سەرۋەنباق سالىندى، ٴبىز تاعى ٴبىر جەڭىل تاعامدار دۇكەنىن اشتىق، كۇندىك كىرىسىمىز 100 يۋان ايىنالاسىندا"، ـ دەدى 3 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى حوتان قالاسى گۇجانباق اۋىلى روك قىستاعىنىڭ تۇرعىنى پاتام مامەت وتباسىلارىن ارالاپ جۇرگەن قىستاق كادرلارىنا قۋانىشپەن كىرىسىن ەسەپتەپ كورسەتىپ، ونىڭ جۇزىنەن شاتتىق لەبى ەسەدى.

روك قىستاعىندا پاتامدى قامتىعان 27 وتباسى قاداعالاناتىن وتباسى بولىپ تۇراقتاندىرىلعان. "وتباسىنىڭ كىرىس جاعدايى يكەمدى قاداعالانعانىنان كەيىن، ٴبىز جاقىن ماڭدا جۇمىستانۋ جانە ٴوز كۇشىنە سۇيەنىپ شارۋاشىلىق قۇرۋ، اۋلا شارۋاشىلىعىن دامىتۋ، قوعامدىق قامتاماسىزداندىرۋدا تومەنگى شەكتەن تۇسىرەۋ سياقتى شارالار ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلعان حالقىنىڭ قايتا كەدەيلەسۋىن جۇزەگە اسىردىق"، ـ دەدى حوتان قالاسى گۇجانباق اۋىلى روك قىستاعى پارتيا ياچەيكاسىنىڭ شۋجيى لي دا.

كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەپ، قايتا كەدەيلەسۋدەن جانە جاڭا كەدەيلەسۋدىڭ تۋىلۋىنان ٴونىمدى ساقتانۋ ٴۇشىن، رايونىمىز كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ ۇلكەن ساندى مالىمەت تۇعىرى ارقىلى قايتا كەدەيلەسۋدەن، كەدەيلەسۋدەن ساقتانۋدى باقىلاۋ جانە يكەمدى كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ مەحانيزمىن ونان ارى اقاۋسىزداندىرىپ، كەمەلدەندىرىپ، كەدەيلىكتەن ارىلۋى تۇراقسىز وتباسىلار، كەدەيلەسۋ جيەگىندە تۇرعان وتباسىلار سياقتى قاۋىمعا قاداعالاۋدى كۇشەيتىپ، ماسەلەنى دەر كەزىندە، ٴدال بايقاۋعا شىنايى كەپىلدىك ەتىپ، دەر كەزىندە ساقتاندىرىپ، يكەمدى كومەكتەسىپ، سۇيەمەلدەپ، شىن مانىندە قايتا كەدەيلەسۋدىڭ الدىن الدى.

ياركەن اۋدانى ٴىشقۇل اۋىلى باقىت قىستاعىنىڭ تۇرعىنى حاسيەت تۇرىپ بۇرىن جەر سالىپ قانا كىرىس كىرگىزەتىن، جىلدىق جان باسىندىق ورتاشا كىرىستەرى 5000 يۋانعا جەتپەيتىن، "كەدەيلىك قالپاعى" الىنىپ تاستالعانىمەن، ٴبارىبىر قايتا كەدەيلەسۋ حاۋپى بار ەدى.

حاسيەتتىڭ جاعدايىنا مەڭزەس، ياركەن اۋدانى كەدەيلىكتەن ارىلۋى تۇراقسىز وتباسىلار، كەدەيلەسۋ جيەگىندە تۇرعان وتباسىلار جانە باسقا سەبەپپەن كىرىسى كەمىگەن نەمەسە شىعىسى مولايعان وتباسىلاردىڭ كىرىسىن قاداعالاۋدى كۇشەيتۋ ارقىلى سەبەپتەرىنە تالداۋ جاساپ، الدىن الا باعىتتامالى كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋ شاراسىن قولداندى.

"مەن ورمان قورعاۋشىسى بولدىم، جەمىس اعاشتارىن باپتاۋعا جاۋاپتىمىن، قازىر ٴۇيىمىزدىڭ جان باسىندىق ورتاشا جىلدىق كىرىسىمىز 10 مىڭ يۋانىنان استى. بۇدان بىلاي مەن ەسەلەپ قۇلشىنىپ، جەمىس ورمانىن باپتاۋ تەحنيكاسىن جاقسى ۇيرەنىپ، تاماشا تۇرمىس كەشىرەمىن"، ـ دەدى الداعى تۇرمىسىن ٴسوز ەتكەن حاسيەت نىق سەنىممەن.

كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ مەن اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋدىڭ ٴونىمدى ۇشتاسۋىن ىلگەرىلەتتى

كەزەكتە شينجياڭنىڭ مۇلدە كەدەيلىك ماسەلەسى تاريحي شەشىمىن تاپتى، الايدا كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ جەتىستىكتەرىن بەكەمدەۋ، كەڭەيتۋ، كەدەيلىكتەن ارىلتۋدان قامال الۋ مەن اۋىل ـ قىستاقتى گۇلدەندىرۋدىڭ "ۇتىلامالى تاياقشاسىن" ويداعىداي تۇتاستىرۋ تاريحي مىندەتتى ٴالى دە جاپالى دا اۋىر.

3 ـ ايدىڭ 16 ـ كۇنى تاڭ اتىسىمەن حوتان اۋدانى لاڭرۋ اۋىلى ساڭىراۋقۇلاق كاسىپ سالاسى باقشاسىنىڭ قوراپتاۋ سەحىنىدا قىزمەتكەر ٴزوھرا ٴابايدوللا جۇمىسشىلارمەن بىرگە ساڭىراۋقۇلاق قوراپتاپ جاتتى.

ٴزوھرا لاڭرۋ اۋىلى لاڭرۋ قىستاعىنىڭ تۇرعىنى، ٴۇيىنىڭ كىرىسى ماردىمسىز بولاتىن. بىلتىر قىستاق "ەكى كوميتەتىنىڭ" "ٴبىر وتباسىنا ٴبىر شارا" بويىنشا دالمە ـ ٴدال كومەكتەسۋ ـ سۇيەمەلدەۋىنىڭ ارقاسىندا ول لاڭرۋ اۋىلىنا ورنالاسقان كۇنلۇن بيوتەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگىنىڭ ساڭىراۋقۇلاق كاسىپ سالاسى باقشاسىندا جۇمىستانىپ، ايلىق كىرىسى 2000 يۋانىنان استى. "زاۋود ۇيگە جاقىن، مەنىڭ دە اقشا تابا الاتىنىمدى كىم ويلاعان دەسەڭىزشى! قازىر ۇيدەگىلەردىڭ قولىنا قارامايمىن، تاعى اتا ـ انىما اقشا بەرىپ تۇرامىن، ولار دا وتە قۋانىشتى"، ـ دەدى ٴزوھرا كوڭىلدەنە.

ورنىقتى كىرىس، ورنىقتى جۇمىستانۋ ورنىقتى داmعان كاسىپ سالاسىنان باستاۋ الادى. حوتان اۋدانى "ون، ٴجۇز، مىڭ، ون مىڭ، ٴجۇز ميلليون" كاسىپ سالاسى جوباسى بويىنشا قويان، تاۋىق، ازىقتىق ساڭىراۋقۇلاق سياقتى كاسىپ سالالارىنىڭ دامۋىن ۇزدىكسىز ساپالاندىرىپ، باستاماشى كاسىپورىنداردىڭ جەتەكتەۋىنە سۇيەنىپ كاسىپ سالاسى ارقىلى بايۋعا جەتەكتەۋ قۋاتى ۇزدىكسىز جوعارىلادى. ازىقتىق ساڭىراۋقۇلاقتى مىسال ەتسەك، قازىر كۇنلۇن بيوتەحنيكا شەكتى سەرىكتەستىگى كۇندىك ٴونىم مولشەرى 60 مىڭ قالتا كەلەتىن ولشەمدەندىرىلگەن، كولەمدەندىرىلگەن ازىقتىق ساڭىراۋقۇلاق ٴوندىرىس بازاسىن سالىپ، 200دەن استام ادامدى جۇمىسقا قابىلدادى.

قاراقاش اۋدانى ٴتوۋات اۋىلى يەڭكول قىستاعىنىڭ مينشىن باعىمشىلىق سەلبەستىك كووپەراتيۆى اماناتتاپ باقتىرۋ ۇلگىسىن كاسىپ سالاسى ارقىلى كەدەيلىكتەن ارىلتۋمەن ۇشتاستىرىپ، 27 كەدەي وتباسى جارنا قوسىپ، "سەلبەستىك كووپەراتيۆى + قىستاق ەكى كوميتەتى + كەدەي وتباسى" سىندى جۇمىس جۇرگىزۋ ۇلگىسى ارقىلى سيىر، قوي باعىمشىلىعىن دامىتىپ، شارۋالاردىڭ كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا دەم بەردى. كوپتەگەن شارۋالار سيىر، قويلارىن سەلبەستىك كووپەراتيۆىنە وتكىزىپ، ٴار جىلى پايدا ٴبولىسىپ قالماستان، تاعى سەلبەستىك كووپەراتيۆىندە جۇمىس ىستەپ، ەڭبەكاقى الاتىن بولدى.

كاسىپ سالاسى كوركەيسە، اۋىل ـ قىستاق گۇلدەنەدى. رايونىمىز ەرەكشە كاسىپ سالاسىنىڭ دەڭگەيىن كوتەرۋ يىنجەنەرياسىن ىشكەرىلەي اتقارىپ، ەرەكشە ەگىنشىلىك، باعىمشىلىق كاسىبىن زور كۇشپەن دامىتىپ، جەمىس ورمانى كاسىبىنىڭ ساپاسىن جوعارىلاتىپ، ونىمدىلىگىن ارتتىرۋدى ىلگەرىلەتىپ، وڭتۇستىك شينجياڭنىڭ 4 ايماق ـ وبلىسىنداعى توقىماشىلىق جانە كيىم ـ كەشەك، ەلەكتروندى ونىمدەردى قۇراستىرۋ، اۋىل شارۋاشىلىعى قوسىمشا ونىمدەرىن مانەرلەۋ سياقتى ەڭبەك شوعىرلانعان كاسىپ سالاسىنىڭ دامۋىن ۇزدىكسىز ىلگەرىلەتىپ، اۋىل ـ قىستاق ساياحاتى مەن ەلەكتروندى ساۋدا ارقىلى كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدى زور كۇشپەن دامىتىپ، 2109 قىستاق زاۋودىن، كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ سەحىن سالىپ، اناعۇرلىم كوپ كەدەي ەڭبەككۇشتىڭ ٴۇيىنىڭ جانىندا، جاقىن ماڭدا، سول جەردە جۇمىستانۋىن جۇزەگە اسىرۋعا جەتەكتەدى.

ىشكى دامۋ قوزعاۋشى كۇشىن ارتتىردى

كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋدە الدىمەن ەرىك ـ جىگەر جاعىنان سۇيەمەلدەۋ، ٴسوزسىز، اقىل ـ پاراسات جاعىنان سۇيەمەلدەۋ كەرەك. 35 كەدەي اۋدان كەدەيلىكتەن ارىلتۋ جاۋاپكەرشىلىگىن جوعاري ساپامەن ويداعىداي ورىنداۋ بارىسىندا باستان ـ اياق ىشكى قوزعاۋشى كۇش جەتكىلىكسىزدىگى سىندى ولقىلىقتى تولىقتاۋعا دەن قويدى.

كەلپىن اۋدانى يۇرچي اۋىلى توماريق قىستاعىنىڭ شيڭشياڭ نان سەلبەستىك كووپەراتيۆىندە ناۋبايعۇلام ٴمۇتالىپ بار زەينىمەن ٴداستۇرلى چەپت (جۇقا نان) جاساپ جاتتى. "قوس قولىما سۇيەنىپ، وتباسىمنىڭ جىلدىق جان باسىندىق ورتاشا كىرىسىن 10 مىڭ يۋانىنان اسىردىم. كولىك الدىم، جاڭا ٴۇي سالدىم، قازىر باقىتتى تۇرمىس كەشىرۋدەمىن، مەن تاعى قۇلشىنىپ، اقشا جيناپ اۋداننان عيماراتتان ٴۇي الىپ، بالامدى ىشكى ولكەگە وقۋعا جىبەرەمىن"، ـ دەدى ول.

يۇرچي اۋىلدىق پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۋجيى جاڭ چيشيان تەبىرەنە بىلاي دەدى: قازىر سەلبەستىك كووپەراتيۆىندە 132 ادام جۇمىس ىستەيدى، 73 ادام نان ساتىپ، جانامالاي جۇمىستانىپ وتىر، ناۋبايلار سەلبەستىك كووپەراتيۆىنە كىرگەننەن كەيىن ايلىق ورتاشا كىرىسى 5000 يۋان بولادى. بۇل كۇندەرى قالىڭ شارۋالاردىڭ كەدەيلىكتەن ارىلىپ، كىرىستى ارتتىرۋ بەلسەندىلىگى قاۋلادى، كەدەي وتباسىلار "مەنى كەدەيلىكتەن ارىلتىڭدار" دەۋدەن "مەن كەدەيلىكتەن ارىلامىنعا" وزگەردى، ناعىز كەدەيلەردى كەدەيلىكتەن ارىلتۋ، كەدەيلىكتەن شىنايى ارىلتۋ دەگەن وسى.

كەدەي وتباسىلارىنىڭ ىشكى دامۋ قوزعاۋشى كۇشىن قاۋلاتىپ، "كاسىپ ارقىلى ادامدى ورنىقتىرۋ، كاسىپ ارقىلى ادامدى الاڭسىزداندىرۋدى" جۇزەگە اسىرۋ ٴۇشىن، قاراقاش اۋدانى "تىزىمدىك فورماسىندا" باۋلۋ، باعىتتامالى باۋلۋ، ناقتى جۇمىستىق باۋلۋ، ىستەتىپ باۋلۋ جۇرگىزىپ، تۇرلىشە ەرەكشەلىكتەگى ەڭبەكشىلەرگە لايىقتى جۇمىستانۋ ورايىن ازىرلەدى. سونىمەن بىرگە كەدەيلەردى سۇيەمەلدەۋ ساياساتىندا اڭعارلى ادام، كەدەيلىكتەن ارىلىپ بايۋدا باستاماشى، وركەنيەت سالتىندا تاراتۋشى جەتىلدىرۋ ارقىلى بۇقارانىڭ كەدەيلىكتى جەڭۋ سەنىمىن، بەكىمىن تۋىنداتتى. 2020 ـ جىلدىڭ العاشقى جارتىسىندا بۇكىل اۋداندا ارحيۆ تۇرعىزىلىپ، كارتوچكالاندىرىلعان 22 مىڭ كەدەي وتباسى كاسىپ سالاسى جانە نىساننىڭ جەتەكتەۋى ارقىلى كىرىستەرىن ارتتىردى.

ٴبىر ونەر ۇيرەنسەڭ، بايۋ جولىڭ كەڭەيە تۇسەدى. حوتان اۋداندىق تەحنيك جۇمىسشىلار مەكتەبى "جاپپاي باۋلۋ جانە كاسىپورىندا ناقتى جاتتىقتىرۋ" وي جەلىسىن ارقاۋ ەتىپ، اس ـ سۋ، تىگىنشىلىك، كولىك رەمونتى، توكشىلىك، ەلەكتروندى ساۋدا سياقتى 27 ٴتۇرلى ماماندىق اشىپ، كەدەي وتباسىلارىنىڭ ىشكى قوزعاۋشى كۇشىن قاۋلاتىپ، وسى زامانعى جاساۋ كاسىبىنىڭ، وسى زامانعى قىزمەت وتەۋ كاسىبىنىڭ، وسى زامانعى اۋىل شارۋاشىلىعىنىڭ دامۋىنا دارىندىلار قامتاماسىزدىعىن ازىرلەپ، كەدەي وتباسىلاردىڭ ۇزدىكسىز، ورنىقتى تۇردە كىرىستەرىن ارتتىرۋىنا مۇمكىندىك جاسادى.

شينجياڭداعى ۇيعۇر ۇلتىنىڭ ايەل ۋاكىلدەرى باتىس اقپارات قۇرالدارىنىڭ شينجياڭ جونىندەگى جالعان حابارلارىن جازعىردى

شينحۋا اگەنتتىگىنىڭ 3 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى جەنەۋادان بەرگەن حابارى. جۇڭگونىڭ شينجياڭىنداعى ۇيعۇر ۇلتىنىڭ ايەل ۋاكىلدەرى يلشينا، تۇرسۇننيسا ٴالي 3 ـ ايدىڭ 15 ـ كۇنى جەكە ـ جەكە بىرلەسكەن مەملەكەتتەر ۇيىمى ادامدىق ۇقىق القالار كەڭەسىنىڭ 46 ـ رەتكى ماجىلىسىندە ٴسوز سويلەپ، وزدەرىنىڭ كەشىرمەلەرىمەن بىرلەستىرىپ، ۇيعۇر ۇلتى ايەلدەرىنىڭ باقىتتى تۇرمىسىن بايانداپ، ٴارى باتىس اقپارات قۇرالدارىنىڭ شينجياڭ جونىندەگى جالعان حابارلارىن جازعىردى.

يلشينا بىلاي دەدى: ٴبىشنارا باتىس اقپارات قۇرالدارى شينجياڭداعى ۇيعۇر ۇلتىندا ادامدىق ۇقىق جوق دەپ جالا جاپتى. سول جەردە تۋىپ وسكەن ۇيعۇر رەتىندە مەن بەلەتىن شينجياڭ باتىس اقپارات قۇرالدارىنىڭ ايتقانىمەن مۇلدە ۇقسامايدى. شينجياڭنىڭ ٴداستۇرلى مەرەكەسىندە، ماسەلەن، ورازا ايتتا جانە قۇربان ايتتا تۇگەلدەي دەمالىس بەرىلەدى. مەنىڭ 90 جاستاعى كارى اجەم ۇيعۇر تىلىندەگى تەلەۆيزور نومىرلەرىن كۇندە كورەدى. مەنىڭ ۇيعۇر دوستارىمنىڭ كوبىنىڭ اعا ـ باۋىرلارى، اپەكە ـ سىڭلىلەرى بار، كوپتەگەن ادامنىڭ مەن سياقتى شەتەلدە وقىعان كەشىرمەسى بار.

يلشينا بىلاي دەدى: قازىر شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقى تاتۋ ـ ٴتاتتى ٴوتىپ، ٴبىر نيەتپەن ىنتىماقتاسىپ، جاراسىمدىلىق پەن دامۋعا بىرگە ۇمتىلۋدا. شينجياڭ بارلىق ادام تىنىش ٴومىر، شات ـ شادىمان تىرشىلىك كەشىرگەن جاقسى جەر. جات نيەتتەگى ادامداردىڭ وسىناۋ كورىكتى مەكەنگە زالالىن تيگىزبەۋىن، سونداي ـ اق جۇڭگوداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ دوستىعىنا زيان جەتكىزبەۋىن ٴۇمىت ەتەمىن. مەن دۇنيە ٴجۇزىنىڭ جەر ـ جەرىندەگى دوستاردىڭ كورىكتى مەكەنىمىزگە بارىپ تاماشالاۋلارىن، ناعىز شينجياڭدى تىكەلەي كەلىپ كورۋلەرىن قۇشاق جايا قارسى الامىن.

تۇرسۇننيسا ٴالي ٴوزىنىڭ شينجياڭنىڭ حوتان ايماعى حوتان اۋدانىنداعى كاسىپتىك شەبەرلىككە تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ ورتالىعىنان وقۋ تاۋسقان تاربيەلەنۋشى ەكەندىگىن، تاربيەلەۋ ـ باۋلۋ ورتالىعى تاربيەلەنۋشىلەردىڭ ٴتۇرلى ۇقىعىن تولىق قامتاماسىز ەتەتىندىگىن، تاربيەلەنۋشىلەردىڭ مەملەكەتتە ٴبىر تۇتاس قولدانىلاتىن ٴتىل ـ جازۋدى، زاڭ بىلىمدەرىن ۇيرەنىپ قانا قويماي، تاعى كاسىپتىك شەبەرلىك ۇيرەنىپ، جۇمىستانۋ ونەرىن يگەرگەندىگىن ايتتى. سۇلۋلىققا جانى قۇشتار ول ادەمى كيىم كيگەندى ۇناتادى ەكەن، سوندىقتان تىگىنشىلىك جانە كيىم ـ كەشەك جوبالاۋ ساباعىن تاڭداپتى.

تۇرسۇننيسا ٴالي بىلاي دەدى: وقۋ تاۋسقانىنان كەيىن مەن ەڭبەككۇش بازارىنىڭ تانىستىرۋى ارقىلى ٴبىر كيىم ـ كەشەك كاسىپورنىنىڭ جۇمىسقا شاقىرۋىن قابىلداپ، سەرىكتەستىكپەن ەڭبەك توقتامىنا قول قويىستىم. سەرىكتەستىك جۇمىسكەرلەرگە ەمدەۋ قامسىزداندىرۋى، جۇمىسسىزدىق قامسىزداندىرۋى، جۇمىس ۇستىندە جارالانۋ قامسىزداندىرۋى جانە تۋت قامسىزداندىرۋى سياقتىلاردى ساتىپ الىپ بەردى. مەن اپتاسىنا 5 كۇن، كۇنىنە 8 ساعات جۇمىس ىستەيمىن. سەنبى، جەكسەنبى كۇندەرى دەمالعاندا ۇنەمى دوستارىممەن بىرگە بازار ارالاپ، قىدىرىپ، ٴدامدى تاعامداردان ٴلاززاتتانامىن. مەن تۇرعان سەرىكتەستىكتە مۇسىلمانشا اسحانا بار، اس ـ سۋ شارت ـ جاعدايى تۋتەنشە جاقسى، جاتاقتىڭ تۇرمىستىق قۇرىلعىلارى تولىق، وتە قولايلى.

تۇرسۇننيسا ٴالي ٴوزىنىڭ ىسلعان تەحنيكاسىنا سۇيەنىپ سەحتىڭ مەڭگەرۋشىسى بولعاندىعىن، اينا 4000 يۋان ەڭبەكاقى الىپ، تۇرمىس شارت ـ جاعدايىنىڭ جاقسارعاندىعىن، وتباسىنداعىلاردىڭ تۇگەلدەي باقىتتى تۇرمىس كەشىرىپ جاتقاندىعىن ايتتى.

پومپەونىڭ شينجياڭعا سايانى جوڭگوعا قارسى سوزدەرىنە باتىل قارسى تۇرامىز

مەن ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ كۇن سايىن جاقسارعان تۇرمىسىنا كۋا بولدىم

□ ٴۇشتۇرپان اۋداندىق پارتكومىنىڭ ورىنباسار شۋجيى، اۋدان اكىمى تۇرعۇن ابلا

پومپەو، جىڭ گو ـ ىن اۋمەسىر ەسەرسوق سياقتى شينجياڭعا سايانى ساندىراقتارى بەتالدى جارىيالاپ، ەلىمىزدىڭ شينجياڭداعى جونگە سالۋ ساياساتىنا سۇرقيالىقپەن سوقتىعىپ، ەلىمىزدىڭ ىشكى ىسىنە دورەكىلىكپەن كيلىگىپ، جۇڭگو ۇكىمەتىنىڭ تاماشا وبرازىنا قاساقانا كۇيە جاقتى.

مەن شينجياڭدا تۋىپ، شينجياڭدا ەرجەتىپ، وسى جىلدارى شينجياڭدا تۋىلعان ۋراسان زور وزگەرىستەردى شىنايى سەزىندىم. مەن قاراپايىم وتباسىندا دۇنيەگە كەلدىم، پارتيا مەن مەملەكەتتىڭ ٴتۇرلى ابزال ساياساتىنىڭ ارقاسىندا ٴتۇيىندى داشۋەگە ٴوتتىم، وتە جاقسى دامىپ تولىسۋ ورايىنا يە بولىپ، باسشى كادر بولدىم. ٴۇشتۇرپان اۋدانىندا قىزمەت ىستەگەن 10 جىلدان بەرى مەن ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ كۇن سايىن جاقسارعان تۇرمىسىنا كۋا بولدىم، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ كەڭ دە جارىق بەيقۇت ۇيلەرگە كوشىپ كىرىپ، قۇي ـ باتپاق بولىپ جاتاتىن، ٴجۇرىس ـ تۇرىسقا قولايسىز توپىراق جولعا قوش ايتىسىپ، اسفالت جولدارمەن جۇرەتىن بولعانىن كوزىممەن كوردىم؛ مەن جالپى حالىقتىق دەنساۋلىق تەكسەرتۋ، جالپى حالىقتىق ەمدەۋ قامسىزداندىرۋى، ەمدەۋ ـ قۇتقارۋ سياقتى حالىققا ٴتيىمدى ساياساتتاردىڭ ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ سالاماتتىعىن قورعايتىن باسقالقا بولعاندىعىن، "باقىت اۋلاسىنىڭ" جەتىم ـ جەسىر قارتتارعا قارتايعاندا كۇتىمدەلەتىن ورىن بولۋ، قارتايعاندا سۇيەنىشى بولۋ مۇمكىندىگىن بەرگەندىگىن كوردىم...

ٴبىز "ەكىدەن تارىقتىرماۋ، ٴۇشتى قامتاماسىز ەتۋ" سىندى كەدەيلىكتەن ارىلتۋ ولشەمىمەن تىعىز بايلانىستىرىپ، كەدەي قىستاقتاردىڭ تۇگەلدەي كەدەيلىك تىزىمدەگىنەن شىعۋىن، كەدەي حالىقتىڭ ۋاعىندا كەدەيلىكتەن ارىلۋىن جۇزەگە اسىردىق. ٴبىز ۇلتتار ىنتىماعىن ٴار ۇلت حالقىنىڭ جانى دەپ قاراۋدان جازباي، "ۇلتتار ىنتىماعىنىڭ بەرەكەلى شاڭىراعى" جانە ۇلتتار ىنتىماعى بىرلەسكەن دوستىق قيمىلىن ۇدايىلاندىرىپ ورىستەتتىك. ٴبىز باستان ـ اياق حالىقتىڭ تاماشا تۇرمىسقا دەگەن تالپىنىسىن كۇرەس نىسانامىز ەتىپ، حالىققا ٴتيىمدى ينجەنەريالاردى ىشكەرىلەي اتقارىپ، بۇقارامەن تىعىز بايلانىستى بولعان جۇمىستاندىرۋ، وقۋ ـ اعارتۋ، ەمدەۋ سياقتى ماسەلەلەردى كۇش سالا شەشىپ، حالىق تۇرمىسىن ۇزدىكسىز قامتاماسىز ەتىپ جانە جاقسارتىپ، بۇقارانىڭ كۇن سايىن ارتقان تاماشا تۇرمىسقا دەگەن قاجەتىن ۇزدىكسىز قاناعاتتاندىردىق.

شينجياڭ تاريحتاعى ەڭ جاقسى دامۋ كەزەڭىندە تۇر، تيانشان الابىندا ادامدى سەرپىلتەتىن وزگەرىستەر تۋىلىپ، ەكونوميكاسى ەرەسەن دامىعان، حالىق تۇرمىسى بارىنشا جاقسارعان، قالا، اۋىلداردىڭ كەلبەتى بارىنشا وزگەرگەن، ۇلتتارى اسا ىنتىماقتى بولعان شىت جاڭا بەينە جارىققا شىقتى.

پومپەو، جىڭ گو ـ ىنىڭ سۇمپايى ٴىس ـ ارەكەتى مەن سۇرقيا اككىلىگى ىسكە اسپايتىندىعى داۋسىز. ٴبىز ٴارقانداي پالە جابۋدىڭ بارلىعى جۇڭحۋا ۇلتىنىڭ ۇلى گۇلدەنۋ اياق الىسىن مۇلدە بوگەي المايتىندىعىنا؛ ٴارقانداي وسەك ـ اياڭنىڭ شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق ىستەرىنىڭ دامىعان، العا باسقان شىندىعىن مۇلدە جويا المايتىندىعىنا؛ ٴارقانداي قاسكۇنەمدىكتىڭ شينجياڭداعى ٴار ۇلت حالقىنىڭ ىنتىماقتاسا كۇرەس جۇرگىزۋ بەكىمىن شايقالتا المايتىندىعىنا كامىل سەنەمىز.

شىندىق الدىندا وسەك ـ اياڭ ماڭگى وسەك ـ اياڭ بولىپ قالا بەرەدى

□ قاشقار ايماقتىق تۇرعىن ٴۇي جانە قالا، اۋىل قۇرىلىسى مەكەمەسىنىڭ ورىنباسار باستىعى مۇتيلا ياسامىدىن

پومپەو، جىڭ گو ـ ىندار شينجياڭعا سايانى ساندىراقتاردى جارىيالادى، مۇلدە شىندىقپەن ساناسپاي، دۇرىس پەن بۇرىستى شاتاستىرىپ، شينجياڭنىڭ ادامدىق ۇقىق جاعدايىن قاساقانا داتتاپ، شينجياڭنىڭ اسا تاماشا جاعدايى مەن ٴار ۇلت حالىق بۇقاراسىنىڭ باقىتتى تۇرمىسىنا قۇتىرىنا كۇيە جاقتى. ولاردىڭ ماقساتى شينجياڭنىڭ ورنىقتىلىعىن ٴبۇلدىرىپ، شينجياڭنىڭ دامۋىنا بوگەت بولۋ، نيەتتەرى وتە سۇرقيا. مەن مۇنى قاتاڭ جازعىرامىن جانە وعان باتىل قارسى تۇرامىن.

پارتيا مەن مەملەكەت ۇلتتاردىڭ ماڭىزدىلىعىن قورعاۋعا جانە جالعاستىرۋعا ايرىقشا ٴمان بەردى. مەن 1993 ـ جىلدان 2015 ـ جىلعا دەيىن قاشقار ايماقتىق قۇرىلىس بارلاۋ ـ جوبالاۋ ورنىندا قىزمەت ىستەپ، قاشقار كونە قالا رايونىنىڭ جاڭالانۋىنا كۋا بولدىم، مەملەكەت پەن اۆتونوميالى رايون ارناۋلى قارجى ٴبولىپ، كونە قالا رايونىن جاڭالاپ جانە قورعاپ، كونە قالانىڭ بۇرىنعى ەرەكشەلىگىن ساقتاپ قالۋ نەگىزىندە سايا حاتتى دامىتىپ، جەرگىلىكتى بۇقارانىڭ كىرىسىن جوعارىلاتىپ، سول جەردىڭ وزىندە، جاقىن ماڭدا جۇمىستاندىرۋدى جۇزەگە اسىردى.

2015 ـ جىلدان 2018 ـ جىلعا دەيىن مەن "ۇعىسۋ، تيىمدىلىك جاساۋ، تۋىستىرۋ" بويىنشا قىستاقتا تۇرۋ قىزمەتىنە قاتىناسىپ، نەگىزگى ساتىداعى بۇقارامەن تاماقتانۋدا، جاتىپ ـ تۇرۋدا بىرگە بولدىم. مەن تۇرعان قىستاقتا بۇقارا ٴۇي سالۋدا بەيقۇت ۇيگە بەرىلەتىن كومەك قاراجاتتان، اۋىل شارۋاشىلىق ماشيناسىن ساتىپ الۋدا اۋىل شارۋاشىلىعى ماشينالارى تولىقتاما قاراجاتىنان، ماقتا ەگۋدە ماقتا تولىقتاما قاراجاتىنان يگىلىكتەندى. پارتيانىڭ ٴتۇرلى ٴتيىمدى ساياساتتارىنىڭ ارقاسىندا بۇقارانىڭ تۇرمىسى كۇن سايىن جاقساردى. اسىرەسە، 2020 ـ جىلى 5 ـ ايدا ٴپايزاۋات اۋدانىندا قالا، اۋىل اۋىز سۋ حاۋىپسىزدىگى يىنجەنەرياسىنىڭ ىلگەرىلەتىلۋىنە ىلەسە، مۇزتاغ شىڭىندا مۇزدىقتاردىڭ قار سۋلارى 3 اۋداندى باسىپ ٴوتىپ، ٴپايزاۋات اۋدانى قالاشىعىنا اعىپ جەتتى، ٴار ۇلت بۇقاراسى "حاۋىپسىز سۋ"، "باقىت سۋىن" ٴىشىپ، سور سۋ ٴىشۋ تاريحىنا تۇبەگەيلى قوش ايتىپ، بۇقارانىڭ باقىت سەزىمى مەن تابىس سەزىمى كورنەكتى جوعارىلادى.

شينجياڭدا تۋىلعان ۋراسان زور وزگەرىستەردى، ٴار ۇلت بۇقاراسىنىڭ تۇرمىس دەڭگەيى تۇتەنشە جوعارىلاعان شىندىقتى كورسە دە كورمەسكە سالىپ، تۇك بىلمەگەنسىپ پومپەو، جىڭ گو ـ ىندار "قاساقانا سوقىر بولىپ العاندىعى". شىندىق الدىندا وسەك ـ اياڭ ماڭگى وسەك ـ اياڭ بولىپ قالا بەرەدى. پومپەو، جىڭ گو ـ ىن تەكتەستەردىڭ ويدان قيسىنتىرعان شىلعي وتىرىگى تەك ولاردىڭ پاسىق قۇلقى مەن جۇڭگونىڭ ىشكى ىسىنە كيلىككەن قاسكۇنەم نيەتىن عانا دالەلدەپ بەرەدى، ادامداردى الداي المايدى، شينجياڭعا كۇيە جاعا المايدى، ونىڭ تاريحتىڭ قوقىر ـ قوقسىق ۇيىندىسىنە سىپىرىلىپ تاستالاتىندىعى داۋسىز.